

DA-0201364

Seat No. _____

M. A. Education (Sem. I) Examination

March - 2022

Philosophical Education - I

(Old Course)

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

વિભાગ-1

1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. 20

Give the answer of following questions with choosing correct option.

(1) 'બાળક તો જગતનું કેન્દ્રબિંદુ છે'- આ વિધાન કઈ મીમાંસાનું છે ?

- (A) તત્ત્વમીમાંસા (B) જ્ઞાનમીમાંસા
(C) મૂલ્યમીમાંસા (D) સૌંદર્યમીમાંસા

The child is the center of the world- What is the meaning of this statement ?

- (A) Metaphysics (B) Epistemology
(C) Value Mimansa (D) Aesthetics

(2) લક્ષ્ય નિર્ધારણમાં તત્ત્વજ્ઞાનની કઈ શાખા મદદરૂપ થાય છે ?

- (A) તત્ત્વમીમાંસા (B) જ્ઞાનમીમાંસા
(C) આચરણમીમાંસા (D) સૌંદર્યમીમાંસા

Which branch of philosophy helps in deciding the goal ?

- (A) Metaphysics (B) Epistemology
(C) Axiology (D) Aesthetics

(3) તત્ત્વજ્ઞાન માટે હિન્દીમાં કયો શબ્દ છે ?

- (A) દર્શનશાસ્ત્ર (B) તથ્યશાસ્ત્ર
(C) અનુસંધાન (D) ગવેષણા

Which word is for philosophy in Hindi ?

- (A) દર્શનશાસ્ત્ર (B) તથ્યશાસ્ત્ર
(C) અનુસંધાન (D) ગવેષણા

(4) કોણ કોને રસ્તો દર્શાવે છે ?

- (A) શિક્ષણ તત્ત્વજ્ઞાનને
- (B) તત્ત્વજ્ઞાન શિક્ષણને
- (C) શિક્ષણ તત્ત્વજ્ઞાનને અને તત્ત્વજ્ઞાન શિક્ષણને
- (D) શિક્ષણ તત્ત્વજ્ઞાનને કે તત્ત્વજ્ઞાન શિક્ષણને નહીં

Who indicate the path of whom ?

- (A) Education to Philosophy
- (B) Philosophy to Education
- (C) Education to Philosophy and Philosophy to Education
- (D) No Education to Philosophy and Philosophy to Education

(5) શિક્ષણ એ તત્ત્વજ્ઞાનનું ગત્યાત્મક પાસું છે તો તત્ત્વજ્ઞાન એ શિક્ષણનું કેવું પાસું છે ?

- (A) ક્રિયાત્મક
- (B) ગત્યાત્મક
- (C) ચિંતનાત્મક
- (D) (A) અને (B) બંને

Education is the dynamic aspect of philosophy then philosophy is which aspect of education ?

- (A) Functional
- (B) Dynamic
- (C) Contemplative
- (D) Both (A) & (B)

(6) સર્જનાત્મક પ્રદાન 'સાવિત્રી' એ પ્રદાન છે-

- (A) દાદા ધર્માધિકારી
- (B) આ પૈકી કોઈ નહીં
- (C) જે. કૃષ્ણમૂર્તિ
- (D) સ્વામી વિવેકાનંદ

A creative contribution 'SAVITRI' is of-

- (A) Dada Dharmadhikari
- (B) None of the above
- (C) J. Krishnamurthy
- (D) Swami Vivekananda

(7) મહર્ષિ અરવિંદનો જન્મ ક્યાં થયો હતો ?

- (A) મુંબઈ
- (B) કલકત્તા
- (C) દિલ્હી
- (D) મદ્રાસ

Where Maharshi Aurobindo was born ?

- (A) Bombay
- (B) Calcutta
- (C) Delhi
- (D) Madras

- (8) જહોન ડ્યૂઈ કયા વાદના પ્રેરક ગણાય છે ?
(A) વાસ્તવવાદ (B) આદર્શવાદ
(C) અસ્તિત્વવાદ (D) વ્યવહારવાદ

John Duey was the promoter of-

- (A) Realism (B) Idialism
(C) Existentialism (D) Pragmatism

- (9) જહોન ડ્યૂઈએ શિક્ષણની કઈ પદ્ધતિ સૂચવી છે ?
(A) પ્રકલ્પ (B) જૂથ અધ્યયન
(C) એકાગ્રતા (D) ખેલકૂદ

Which method of education is suggested by John Duey ?

- (A) Prakalpa (B) Group study
(C) Concentration (D) Sports

- (10) સ્વામી વિવેકાનંદનું મૂળ નામ શું હતું ?
(A) પદ્મનાભ દત્ત (B) બંકિમચંદ્ર દત્ત
(C) નરેન્દ્રનાથ દત્ત (D) પાર્શ્વનાથ દત્ત

What is the original name of Swami Vivekanand ?

- (A) Padmnabh Dutt (B) Bankimchandra Dutt
(C) Narendranath Dutt (D) Parshvanath Dutt

- (11) આદર્શવાદના સંદર્ભમાં શિક્ષણ પદ્ધતિ વિશેની માન્યતા શી છે ?
(A) શિક્ષણ માટે વ્યાખ્યાન (B) વાસ્તવિકતા માટે શિક્ષણ
(C) ક્રિયા દ્વારા શિક્ષણ (D) અનુભવ દ્વારા શિક્ષણ

What is the belief regarding method of teaching according to Idealism ?

- (A) Learning for Teaching (B) Learinig of Reality
(C) Learning by doing (D) Learning though experience

- (12) આંખે દેખ્યા જગતની ઉપેક્ષા કઈ તાત્વિક વિચારસરણી કરે છે ?
(A) આદર્શવાદ (B) પ્રકૃતિવાદ
(C) વ્યવહારવાદ (D) વાસ્તવવાદ

Which school of philosophy ignores the word appearing to our eyes ?

- (A) Idealism (B) Naturalism
(C) Pragmatism (D) Realism

(13) પ્રકૃતિવાદના મતે શિક્ષણના કેન્દ્રમાં કોણ છે ?

- (A) બાળક (B) શિક્ષક
(C) અભ્યાસક્રમ (D) મૂલ્યાંકન

According to naturalistics who is in the center of education ?

- (A) Child (B) Teacher
(C) Curriculum (D) Evaluation

(14) વાસ્તવવાદના મતે અભ્યાસક્રમનો આધાર શો છે ?

- (A) સંખ્યાત્મક (B) ગુણાત્મક
(C) વૈજ્ઞાનિક (D) ધાર્મિક

The base of the curriculum according to realism is ?

- (A) Quantitative (B) Qualitative
(C) Scientific (D) Religious

(15) નીચે પૈકી કયું આદર્શવાદનું ધ્યેય છે ?

- (A) જીવન નિર્વાહની તાલીમ (B) સામાજિક અનુકૂલન
(C) આત્મસાક્ષાત્કાર (D) નાગરીકત્વની તાલીમ

Which of the following is the aim of Idealism ?

- (A) Training of livelinaod (B) Social Adjustment
(C) Self Realization (D) Training of Citizenship

(16) 'મૂલ્ય શિક્ષણ' એ વિષયના ઉદ્દગમ પાછળનું કારણ-

- (A) જ્ઞાનનો વિસ્ફોટ (B) આ પૈકી બધા
(C) સામાજિક જરૂરિયાત (D) સામાજિક પરિવર્તન

The reason behind the origin of the subject 'Value Education' is-

- (A) Explosion of Knowledge (B) All of the above
(C) Societal Need (D) Social Change

(17) વ્યક્તિગત મૂલ્ય કયું છે ?

- (A) લોકશાહી (B) ઉત્પાદકતા
(C) માનવતા (D) સ્વાસ્થ્ય

Which one is an individual value ?

- (A) Democracy (B) Productivity
(C) Humanity (D) Health

(18) નીચેનામાંથી મૂલ્ય શબ્દનો અર્થ કયો નથી ?

- (A) તુલના (B) તફાવત
(C) નિર્ણય (D) પસંદગી

Which of the following doesn't mean value ?

- (A) Comparison (B) Difference
(C) Decision (D) Choice

(19) મૂલ્યના મુખ્ય કેટલા પ્રકારો છે ?

How many main types of value ?

- (A) 3 (B) 4
(C) 5 (D) 6

(20) મૂલ્ય શિક્ષણની પ્રક્રિયા નિષ્ફળ જવા માટેનું કારણ શું છે ?

- (A) સામાજિક મૂલ્ય ઉપેક્ષા (B) સામાજિક પરિવર્તન
(C) આર્થિક વિકાસ (D) શિક્ષણ તંત્રમાં ફેરફાર

What is the cause of failure of process of value education ?

- (A) Ignore the social value (B) Social change
(C) Economical development (D) Change in Education system

વિભાગ-2

2 નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો.

20

Give the answer of the following questions in brief.

(1) વ્યવહારવાદના પુરસ્કર્તાઓના નામ આપો.

State the names of founders of pragmatism.

(2) સ્વામી વિવેકાનંદ અનુસાર શિક્ષણનો અભ્યાસક્રમ કેવો હોવો જોઈએ ?

What should be the curriculum of education according to Vivekanand ?

(3) મૂલ્ય એટલે શું ? કોઈ એક વ્યાખ્યા લખો.

What is value ? Write any one definition.

(4) આદર્શવાદ એટલે શું ?

What is Idealism ?

- (5) મૂલ્યના કોઈ બે પ્રકારો બે-બે ઉદાહરણ સાથે લખો.
Write any two types of value with two examples of each.
- (6) શ્રી અરવિંદની દૃષ્ટિએ શિક્ષણની કઈ પદ્ધતિ શ્રેષ્ઠ છે ?
Which the best method of teaching according to Aurbindo ?
- (7) શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાનનો અર્થ આપો.
Give the meaning of educational philosophy.
- (8) વાસ્તવવાદ અંતિમ સત્ય શાને ગણે છે ?
What is the ultimate truth according to realism ?
- (9) સ્વામી વિવેકાનંદના મતે કેળવણીની વ્યાખ્યા લખો.
Write the definition of education according to Swami Vivekanand.
- (10) પ્રકૃતિવાદના મતે નિષેધાત્મક શિક્ષણ એટલે શું ?
What is negative education according to naturalism ?

3 નીચેના પૈકી કોઈપણ છ પ્રશ્નના વિસ્તૃત જવાબ આપો. 30

Answer any six of the following in details.

- (1) તત્ત્વજ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓ સમજાવો.
Explain the difference branches of philosophy.
- (2) શ્રી અરવિંદની શૈક્ષણિક ફિલસૂફી સંદર્ભે પ્રદાન વર્ણવો.
Write about the contribution of Shri Arvind in education philosophy.
- (3) મૂલ્ય શિક્ષણના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો સવિસ્તાર દર્શાવો.
Explain with details the educational implications of value education.
- (4) જહોન ડ્યૂઈના શૈક્ષણિક પ્રદાન વિશે વિગતે નોંધ લખો.
Describe the educational contribution of John Duey.
- (5) શિક્ષણ અને તત્ત્વજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
Clarify the relation between education & philosophy.
- (6) આદર્શવાદ અને વ્યવહારવાદનાં સંદર્ભમાં શિક્ષણનાં હેતુઓ અને શિક્ષણ પદ્ધતિ વિષયક માન્યતાઓની સટીક ચર્ચા કરો.
Discuss critically the beliefs about educational objectives and teaching method with reference to Idealism and Pragmatism.

(7) સામાજિક અને વૈશ્વિક મૂલ્યો સમજાવી તેના આંતર સંબંધ વર્ણવો.

Explain social and global values and describe the interrelation of them.

(8) મૂલ્ય શિક્ષણનો અર્થ આપી તેનો કોઈ એક અભિગમ સમજાવો.

Give the meaning of value education and explain any one approach of it.

(9) પ્રકૃતિવાદના મતે શિક્ષણની પદ્ધતિ અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષક વિદ્યાર્થી સંબંધ સમજાવો.

Explain method of teaching curriculum and teacher-student relation according to naturalism.
